

Datum
2020-04-15

Diariennr
KST 2021/53

Ert datum
2021-01-15

Ert diariennr
Ju2021/00115

Justitiedepartementet

Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2)

Kammarrätten vill inledningsvis framhålla att medborgarskap är en mycket långtgående förmån som varken kan återkallas eller omprövas till den enskildes nackdel. Förutsättningarna för att beviljas medborgarskap måste därför så långt som möjligt regleras på ett tydligt och förutsebart sätt. Migrationsöverdomstolen har ingen erinran mot att det ställs ytterligare krav för att ett medborgarskap ska beviljas men vill påpeka följande.

I Migrationskommitténs betänkande, SOU 2020:54, föreslås att det ska införas vissa kunskapskrav m.m. för att ett permanent uppehållstillstånd ska beviljas. Enligt det förslaget ska det krävas synnerliga skäl för att medges undantag från dessa krav. Även om nivån på de kunskaper som ska krävas för att beviljas medborgarskap föreslås bli högre, blir det en konstig ordning att det ska räcka med särskilda skäl för att medges undantag från kunskapskraven för att beviljas ett svenskt medborgarskap. Detta då medborgarskap måste anses vara en betydligt mera långtgående förmån än ett permanent uppehållstillstånd.

Ett problem med utredningens förslag, som också återfinns i den nuvarande lagstiftningen, är att det är förhållandena vid tidpunkten för prövningen som ska ligga till grund för om ett medborgarskap kan beviljas. Det innebär att en ansökan kan göras långt innan personen har uppnått den hemvisttid som krävs, eftersom det är hemvisttiden vid tidpunkten för prövningen som är avgörande. Det är då t.o.m. möjligt att uppfylla kravet på hemvist efter att Migrationsverket avslagit ansökan och denna är under prövning i migrationsdomstolen. När nu också kraven på språkkunskaper m.m. ska vara uppfyllda vid tidpunkten för prövningen kan på motsvarande sätt en ansökan

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00

Telefax
08-14 98 89

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

göras innan dessa krav är uppfyllda och därefter kan bevis om kunskaperna ges in långt senare. En alternativ ordning skulle vara att föredra.

En sådan skulle kunna skilja på de tider som ska vara uppfyllda vid tidpunkten för ansökan och den vandelsprövning som ska ske vid tidpunkten för prövningen av ansökan om medborgarskap. De formella förutsättningarna i form av styrkt identitet, ålder, hemvisttid och kunskapskrav ska då vara uppfyllda vid tidpunkten för ansökan för att denna överhuvudtaget ska prövas. Vid prövningstidpunkten ska sedan kravet på hederligt levnadssätt kontrolleras.

Eftersom de nu föreslagna ändringar i medborgarskapslagen inte föreslås gälla för ansökningar som getts in före ikraftträdandet kan man förmoda att det kommer att ges in ett mycket stort antal ansökningar innan dess. Med den nuvarande ordningen avseende prövningstidpunkten kommer även personer som inte uppfyller kraven på t.ex. hemvisttid att kunna ansöka innan den nya lagen träder ikraft och på grund av de förväntade mycket långa handläggningstiderna beviljas tillstånd utifrån de tidigare bestämmelserna. Även i detta avseende talar starka skäl för att man borde se över hur prövningen av medborgarskapsärenden sker.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Anita Linder och kammarrättsrådet Robert Johansson.

Anita Linder

Robert Johansson

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Förvaltningsrätten i Göteborg

Förvaltningsrätten i Luleå

Förvaltningsrätten i Malmö

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DOM

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå